

ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ

**МАТЕРІАЛИ Х МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ
ІНСТИТУТ ФІЛОСОФІЇ ім. Г. СКОВОРОДИ НАН УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. М. ДРАГОМАНОВА
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ» ім. І. СІКОРСЬКОГО

ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ

**МАТЕРІАЛИ X МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ «ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ
ТЕХНОЛОГІЇ»**

**REPORTS OF THE X INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL
CONFERENCE "A PERSON, A SOCIETY, COMMUNICATIVE
TECHNOLOGIES"**

м. Харків, 27–28 жовтня 2022 р.

Харків
2022

УДК 740+656+338

ББК 87

Л 93

Головні редактори:

Панченко С.В. – доктор технічних наук, професор, академік Транспортної академії України, ректор Українського державного університету залізничного транспорту

Андрущенко В.П. – доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАН України, академік Національної академії педагогічних наук України, заслужений діяч науки і техніки України, ректор Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова

Редакційна колегія:

Абашик В.О. – д-р філос. наук, професор

Бакланов О. М. – д-р хім. наук, професор

Близнюк Л. М. – канд. філол. наук, доцент

Ватуля Г. Л. – д-р техн. наук, професор

Даніл'ян В. О. – канд. філос. наук, доцент

Дудін О.А. – канд. техн. наук, доцент

Змій С.О. – канд. техн. наук, доцент

Каграманян А.О. – канд. техн. наук, доцент

Кравець А. М. – канд. техн. наук, доцент

Колеснік К. Е. – канд. іст. наук, доцент, академік ТАУ

Куценко М. Ю. – канд. техн. наук, доцент

Новіков Б. В. – д-р філос. наук, професор

Павлов В. І. – канд. філос. наук, доцент

Панченко В. В. – канд. техн. наук, доцент

Соломніков І.В. – канд. екон.наук, ст. викладач

Толстов І. В. – канд. філос. наук, доцент

Устенко О. В. – д-р техн. наук, професор, академік ТАУ

Затверджено до друку Вченою радою Українського державного університету залізничного транспорту (протокол № 6 від 30.11.2022 р.)

Людина, суспільство, комунікативні технології: матеріали X Міжнар. наук.-практ. конф. 27-28 жовтня 2022р. Відп.за випуск Н.В.Алексєєнко. — Харків : Мачулін, 2022. — 284 с..

ISBN 978-617-8195-30-4

УДК 740+656+338

Матеріали подано в авторській редакції

ISBN 978-617-8195-30-4

© Авторський колектив, 2022

© Мачулін, худ. оформлення, 2022

СОЛОМНІКОВ І.В., к. екон. н., доцент

СЕМЕНЦОВА О.В., к. екон. н., доцент

ВОЛОВЕЛЬСЬКА І.В., к. екон. н., доцент

Український державний університет залізничного транспорту

м. Харків, Україна

РОЛЬ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНОГО КАПІТАЛУ В ГЛОБАЛІЗАЦІЙНОМУ СВІТОВОМУ ПРОСТОРИ

Сучасна світова економічна система розвивається та функціонує в умовах транснаціоналізації капіталу. Транснаціоналізація капіталу використовує наслідки глобалізації у вигляді зниження бар'єрів у економічній діяльності країн, послаблення національних режимів контролю торгових та фінансових операцій, вибудовування принципів глобального ринку товарів, послуг та фінансів. Зміст глобалізації зводиться до зростання взаємодії між країнами: стираються кордони між державами, формуються економічні регіональні об'єднання, створюються глобальні ланцюжки доданої вартості, забезпечується перерозподіл фінансових ресурсів.

В таких умовах транснаціональні корпорації визначають «правила гри» не тільки для різних фінансово-промислових утворень, але й для цілого ряду держав. Ядро світогосподарської системи утворюють понад 800 ТНК, їх загальний обсяг активів оцінюється приблизно в 9 трлн дол. США. Індикатором залученості національної економіки й всього світового виробництва в міжнародний обмін є індекси глобалізації, що вимірюють її економічні, соціальні та політичні аспекти. За даними 2021 року у загальному рейтингу рівня глобалізації з усіх країн світу перші позиції посідають Швейцарія, Нідерланди та Бельгія. Україна знаходиться на 45 місці, отримуючи 73,93 бали за 100-бальною шкалою.

Розглянемо переваги функціонування транснаціонального капіталу у світовому економічному просторі та небезпеки, що

виникають від активності ТНК. Маючи доступ до природних ресурсів, капіталу та знань приймаючих держав, ТНК отримують конкурентні переваги перед національними компаніями. Капіталізація кожної з десяти найбільших ТНК світу становить кілька сотень мільярдів доларів. Це, поруч із позитивними моментами, можна розглядати як загрозу принципам сталого розвитку.

Перевагами функціонування ТНК на світовому ринку є горизонтальна чи вертикальна диверсифікація виробництва, можливість контролювати ринки збуту, використовувати раціональні організаційні структури, що дозволить підтримувати кон'юнктуру товарних, валютних та фінансових ринків у різних країнах. У той же час можливість контролю більшої частини виробництва та ринків збуту загрожує їхньою монополізацією, лобіюванням інтересів окремих виробників або фінансово-промислових груп.

Консолідація фінансової звітності, можливість оптимального розташування своїх підприємств у різних країнах з урахуванням темпів розвитку, бази оподаткування, політичної ситуації в країні, рівня правової захищеності суб'єктів господарювання з боку ТНК дозволяє приймаючій країні використовувати іноземні інвестиції для розвитку своєї економіки. У свою чергу активність ТНК може спричинити недотримання законодавства держав перебування, маніпулювання трансфертною вартістю дочірніх компаній ТНК з метою мінімізації суми податкових виплат і максимізації прибутку. Корпорації з метою захисту власних інтересів можуть протидіяти здійсненню фінансової політики країн, в яких реалізують власну діяльність.

ТНК можуть допомогти зміцнити фінансовий вплив на світове виробництво тієї чи іншої країни. Але водночас наслідком такої функції є поява «вільного», «самостійного» капіталу, який має внутрішні цілі

формування та безперешкодно переміщується у фінансовому просторі за межами юрисдикції держав.

Позитивним ефектом глобалізації є їхня здатність пом'якшувати конфронтацію країн, сприяючи співпраці у питаннях раціонального використання обмежених можливостей та ресурсів економічного зростання. Однак така участь безпосередньо пов'язана з іміджем корпорації, її репутацією та має враховуватись стратегією розвитку компанії. Також слід враховувати потенційні можливості корпоративних спецслужб отримувати інформацію політичного чи економічного характеру, недоступну для багатьох розвідок світу.

ТНК забезпечують розвиток світової економіки за рахунок інноваційних конкурентних переваг національних економік у сучасних умовах світового економічного розвитку. У більшості випадків ТНК користуються такими ж алгоритмами дії в економічній та політичній сфері, як і держава. Проте за рівнем активності експансії на зовнішні ринки вони істотно випереджають багато країн. У зв'язку з цим діяльність ТНК має бути регламентована на національному та наднаціональному рівнях.

Список використаних джерел

1. Плахотнік О. О., Павленко А. А. Вплив глобалізації на розвиток світової економіки та економіки України// Економіка та держава. –2022. – №5.– С. 62-67.
2. Політологічний енциклопедичний словник / уклад.: [Л.М. Герасіна, В.Л. Погрібна, І. О. Поліщук та ін.]; за ред. М.П. Требіна. – Х. : Право, 2015. – 816 с.
3. Транснаціональні корпорації/ І.О. Давидова, К.Ю. Величко, О.І. Печенка – Харків: Видавництво «Форт», 2018. – 175 с.
4. World Investment Report 2018: Investment and new industrial policies. URL: https://unctad.org/en/Publications Library/wir2018_en.pdf.

ЗМІСТ

ПРИВІТАННЯ УЧАСНИКІВ КОНФЕРЕНЦІЇ	3
СЕКЦІЯ І. ФІЛОСОФСЬКІ ТА ГУМАНІТАРНІ НАУКИ	
АБАШНІК В.О. ГРИГОРІЙ СКОВОРОДА У НІМЕЦЬКОМОВНІЙ ЛІТЕРАТУРІ 19-ГО СТОЛІТТЯ	6
АБАШНІК У.В. «АНАТОМІЯ» (1999): МІЖ ФІЛЬМОМ ЖАХІВ ТА ВЧЕННЯМ ГІППОКРАТА	11
АСМУТ Х. СИМВОЛІЧНІ ФОРМИ ЕРНСТА КАССІРЕРА (1874– 1945)	15
БЕРЕЗНИЙ В.М., ЄРМОЛЕНКО О.А., ЛИСЬОНКОВА Н.М. ЛЮДИНА ТА ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ – ВОРОГИ ЧИ ДРУЗИ?	21
БЛИЗНЮК Л.М. МОВНА СУГЕСТІЯ ЯК НЕЙРОЛІНГВІСТИЧНИЙ АСПЕКТ РИТОРИКИ	25
БЛИЗНЮК Л.М., ВАРЛАМОВА А. СЕМАНТИЧНІ БАР'ЄРИ КОМУНІКАЦІЇ	27
ВОЛОШИНА О.М., НЕШКО С.І. СИНТАГМАТИКА ТА ПАРАДИГМАТИКА	30
ГОНЧАР В.В., ВЕРЕТЕЛЬНИКОВА Н. А., БАТУЛІН Д. С. ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА ЯК СКЛАДОВА ЗАГАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ	31
ГОНЧАРОВ С. О. МЕТАФІЗИКА Ю. В. МАМЛЄЄВА ЯК ПРОДОВЖЕННЯ ТРАДИЦІЇ РОСІЙСЬКОЇ РЕЛІГІЙНОЇ ФІЛОСОФІЇ: ПРИХОВАНА ЗАГРОЗА ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	33
ДАНІЛ'ЯН В.О. СИНДРОМ «ПРОФЕСІЙНОГО ВИГОРАННЯ» В ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ЗВО ТА МЕТОДИ ЙОГО ПОПЕРЕДЖЕННЯ	36
ДАНІЛ'ЯН В.О., РУДЬ Ю.С., МИРОНЧУК І.О.	39

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ТРУДОВОЮ ПОВЕДІНКОЮ МОЛОДІ	
МАЛИХІНА Я.А. ПОЛІТИКО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ В ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПРОСТІР	161
МАЛИХІНА Я.А., КІМ К. В. ОСОБЛИВОСТІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ	163
ОВЧИННІКОВА В.О., МКРТИЧЬЯН О.М., ЛУК'ЯНОВА О.М. СВІТОВИЙ РИНОК КРИПТОВАЛЮТ ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА СВІТОВОГО ФІНАНСОВОГО РИНКУ	166
ПОЛЯКОВА О.М. СУЧАСНІ ТРЕНДИ УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	169
СОЛОМНІКОВ І.В., СЕМЕНЦОВА О.В., ВОЛОВЕЛЬСЬКА І.В. РОЛЬ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНОГО КАПІТАЛУ В ГЛОБАЛІЗАЦІЙНОМУ СВІТОВОМУ ПРОСТОРІ	172
КОТЕНКО І. П., СУХАРЕНКО Н.М. ПИТАННЯ ОЦІНКИ РІВНЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗКИ ДЕРЖАВИ В КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ	175
ЧОРНОУС В.В. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ КОМЕНДАНТСЬКОЇ ГОДИНИ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ	178
ЯКОВЕНКО В.Г., КУДЕЛЯ В.І. ВПЛИВ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ НА СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	183
ЯКОВЕНКО В.Г., ЧЕЛЯДІНОВА Н.Г. ЗАЛЕЖНІСТЬ СТІЙКОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОСТУ ВІД РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ВІЙНИ	185
СЕКЦІЯ ІІІ. ТЕХНІЧНІ НАУКИ	
АКІМОВА Ю.О., ОСМАЄВ О.А. ВИКОРИСТАННЯ МОДЕЛЕЙ	188

Наукове видання
Відповідальність за редагування та достовірність інформації
несуть автори роботи

Людина, суспільство, комунікативні технології:
матеріали X Міжнар. наук.-практ. конф.
27-28 жовтня 2022 р.

Reports of the X International scientific-practical conference
“A person, a society, communicative technologies”

Відп. за випуск Н.В.Алексєєнко.

Підписано до друку 16.11.2022. Формат 60x84/16.
Гарнітура «Times». Папір для мн. ап.
Ум. друк. арк. 27,67. Обл.-вид. арк. 41,8.
Наклад 300 пр. Зам. № 2112

Видавець Мачулін Л.І.
тел. +38(068)886-52-57
editor2016@ukr.net
<http://knigoizdat.org.ua>
Свідоцтво про держреєстрацію:
сер. ХК №125 від 24.11.2004

Віддруковано в ПП Озеров Г. В.
м. Харків, вул. Університетська, 3, кв. 9.
Свідоцтво про реєстрацію: № 818604 від 02.03.2000.